MEERJARENBEGROTING

Meerjarenbegroting 2027 – 2030

Gemeenschappelijke regeling
Samenwerking de Liemers

Versie 1.1
26 maart 2026

Inhoudsopgave

Inleiding **3**

Richtlijnen en uitgangspunten programmabegroting 2027 – 2030 ..... **4**

BELEIDSBEGROTING **6**

Programmaplan **7**

Bestuur *7*

Regionale ICT en Inkoopdiensten Centrum (RID) *8*

Inkoop *12*

Regionale Sociale Dienst (RSD) *13*

PARAGRAFEN **20**

Weerstandsvermogen en risicobeheersing *21*

Onderhoud kapitaalgoederen *22*

Financiering *22*

Bedrijfsvoering *23*

Wet open overheid *24*

Verbonden partijen *25*

FINANCIELE BEGROTING **26**

Overzicht van baten en lasten *27*

Programma Bestuur *28*

Programma RID *29*

Programma Inkoop *30*

Programma RSD *31*

Bijlage 1: Werk, inkomen en dienstverlening **33**

1.1 Participatiebudget *33*

1.2 Inkomensdeel *33*

1.3 Dienstverlening *34*

Bijlage 2: Geprognosticeerde meerjarenbalans **35**

Bijlage 3: Taakvelden SDL **36**

Inleiding

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2027-2030 van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers (SDL). Deze begroting biedt inzicht in de financiële kaders voor de samenwerking op het gebied van Werk en Inkomen, en ICT voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.

De komende jaren brengen onzekerheden met zich mee, zowel financieel als bestuurlijk. Naast de geopolitieke ontwikkelingen staan de gemeenten voor oplopende tekorten.

Tegelijkertijd wordt regionaal nagedacht over de toekomst van gemeentelijke samenwerking, waarbij herindelingen niet worden uitgesloten. De impact hiervan op de Liemerse samenwerking is nog onduidelijk en wordt in deze begroting dan ook niet meegenomen. Wel is het mogelijk dat de samenwerking in de komende jaren een andere vorm krijgt.

De financiële druk bij de gemeenten heeft directe consequenties voor de SDL. Voor de periode 2025-2028 is een jaarlijkse besparing van 3% opgelegd. Wij verwachten deze taakstelling te realiseren door een scherpere focus op externe inhuur en licentiebeheer. Mocht dit onvoldoende zijn, dan zullen er verdere afwegingen nodig zijn om onze doelstellingen binnen de beschikbare middelen te behalen. De financiële vertaling hiervan is in deze begroting verwerkt.

Deze begroting begint met een Programmaplan, waarin per programma de doelstellingen en aanpak zijn uitgewerkt, inclusief beleidsindicatoren en de financiële consequenties. Vervolgens worden de verplichte paragrafen behandeld, waarna de Financiële Begroting per programma volgt. Hierin is de meerjarenraming opgenomen, inclusief de geprognosticeerde meerjarenbalans.

Met deze begroting leggen wij een solide basis voor de komende jaren, waarin we binnen de financiële mogelijkheden blijven werken aan een effectieve en toekomstbestendige samenwerking in de Liemers.

Algemeen Directeur SDL/Directeur RSD

Taco Pijnappel

Adjunct-directeur SDL/Directeur RID

Patrick Marelis

Richtlijnen en uitgangspunten programmabegroting 2027 – 2030

Financiële dekking en reserves

- De GR Samenwerking de Liemers voert taken uit onder mandaat en heeft geen algemene dekkingsmiddelen, reserves of eigen vermogen. Alle kosten worden jaarlijks doorbelast aan de gemeenten.
- Sinds 2020 is een bestemmingsreserve Tozo ingesteld voor uitvoeringskosten van Tozo-uitkeringen en bedrijfskredieten. Ook na 2027 blijft de RSD verantwoordelijk voor terugvorderingen van deze kredieten.
- De bestuurlijke opdracht van de RSD loopt tot en met 2026. In 2026 wordt met de bestuurders gesproken over de voortzetting na 2026; in de begroting is rekening gehouden met een bedrag van 1,2 miljoen.
- De dienstverleningsovereenkomsten van de RSD worden jaarlijks geactualiseerd. In de meerjarenbegroting is uitgegaan van continuering van de huidige dienstverlening.
- Vrijvallende investeringskredieten in 2027 en daarna worden volledig opnieuw als investering meegenomen. De besteding van deze budgetten wordt gezamenlijk bepaald met de RID-contactpersonen.
- In deze begroting gaan we ervan uit dat de dienstverlening aan MGR-WSP na 2026 wordt gecontinueerd.

Samenwerking en inkoop

- In juli 2024 is de gemeente Zevenaar uit de Inkoopsamenwerking gestapt, maar blijft deelnemen aan gezamenlijke aanbestedingen en ICT. Hiervoor is een vast bedrag opgenomen in de begroting.
- De inkoopkosten voor 2027 en verder zijn doorgerekend op basis van de huidige bezetting. Omdat dit programma klein is en vrijwel volledig bestaat uit de personele kosten van twee medewerkers, is afgeweken van de septembercirculaire om een reëel beeld te geven van de kosten de komende jaren.

Overhead en personeelslasten

- De programma's Bestuur en Inkoop vallen volledig onder overhead; bij RSD DVO's en RID is dit deels het geval. Van de totale begrote kosten van 16.248K voor 2027 wordt 7.227K toegerekend aan overhead (44,4%).
- De personeelslasten houden rekening met cao-stijgingen en bevorderingen.

Belastingen en financiële regelgeving

- Sinds 2018 valt de SDL niet meer onder de koepelvrijstelling en transparantieregeling, waardoor de gehele organisatie als BTW-ondernemer wordt beschouwd. De begroting is exclusief BTW opgesteld, aangezien deze voor SDL terug te vorderen is. Gemeenten kunnen echter niet altijd alle BTW compenseren, wat kan leiden tot hogere lasten per gemeente.
- De GR is vrijgesteld van vennootschapsbelasting (VPB) vanwege de objectvrijstelling voor samenwerkingsverbanden. De activiteiten worden uitsluitend uitgevoerd voor deelnemende overheidslichamen, zonder winstoogmerk of structurele overschotten.

Kapitaallasten en investeringen

- De financiële verordening van SDL is in 2025 geactualiseerd. Kapitaallasten bestaan uit afschrijvingslasten en rentetoerekening.
- Afschrijvingsperioden:
  - Gebouwen: 25-50 jaar
  - Meubilair: 5-15 jaar
  - ICT: 3-10 jaar
- Voor het glasvezelnetwerk is geparticipeerd in de Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk, wat een gebruiksrecht betreft en geen eigendom.
  Dit wordt afgeschreven in 15 jaar.
- Investeringen onder € 10.000 worden niet geactiveerd, tenzij het gronden of terreinen betreft of deel uitmaakt van een groter totaalproject.
- De omslagrente voor 2027 is vastgesteld op 0,38%.

Prijsstijgingen en onvoorziene kosten

- Waar mogelijk is een reëel beeld aangehouden van de verwachte kosten, afwijkend van de septembercirculaire. Bijvoorbeeld huurlasten.
- Er is geen post voor onvoorzien opgenomen. Eventuele kostenoverschrijdingen worden via de tussenrapportage voorgelegd aan het bestuur.

BELEIDSBEGROTING

Programmaplan

Bestuur

Wat willen wij bereiken?

Het besturen van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers (SDL), waarbij door samenwerking de dienstverlening op ICT-gebied en het terrein van Werk en Inkomen, aan de deelnemende gemeenten goed verzorgd en gegarandeerd wordt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers (SDL) bestaat ten tijde van het opmaken van deze meerjarenbegroting uit het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Het algemeen bestuur wordt gevormd door de colleges van de drie aangesloten gemeenten. Het algemeen bestuur komt twee keer per jaar bijeen. In het midden van het jaar om de jaarrekening, de meerjarenbegroting en de 1e tussenrapportage vast te stellen, nadat de drie gemeenteraden gelegenheid hebben gehad hun zienswijzen in te dienen. En in het najaar om de 2e tussenrapportage vast te stellen.

Het dagelijks bestuur vergadert minimaal drie keer per jaar, twee daarvan zijn voorbereidend voor het algemeen bestuur, enige weken voorafgaande aan de vergadering van het AB. De derde vergadering is aan het einde van het eerste kwartaal om de begroting en de jaarrekening voorlopig vast te stellen en voor zienswijze naar de raden te sturen.

De rol van voorzitter van AB en DB wordt bij toerbeurt ingevuld door een van de burgemeesters, telkens voor de duur van twee jaar. Met ingang van 2025 wordt deze functie vervuld door de burgemeester van Zevenaar en zal per 1-1-2027 overgedragen worden aan de burgemeester van Westervoort. De secretarisrol wordt vervuld door de algemeen directeur SDL.

Ondernemingsraad

De algemeen directeur SDL fungeert als bestuurder voor de ondernemingsraad van de SDL.

De ondernemingsraad (OR) komt op voor de belangen van de medewerkers in de organisatie en levert een bijdrage aan een betere besluitvorming. De OR doet dit door geluiden van de werkvloer mee te nemen in de overleggen met de WOR-bestuurder. Er wordt daarbij steeds gezocht naar een balans tussen het collectieve belang van medewerkers en het organisatiebelang. Deze raad vergadert ongeveer 5 keer per jaar.

Wanneer zijn we tevreden?

Gestreefd wordt naar een doelmatige en effectieve aansturing in samenspraak met de OR.

Wat mag het kosten?

Bestuur	Werkelijk 2025	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Lasten	45.677	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Baten	45.677	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Taakvelden	Werkelijk 2025	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
0.4 Overhead	45.677	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal	**45.677**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**

Regionale ICT en Inkoopdiensten Centrum (RID)

Wat willen we bereiken?

“Het is onze missie om als adviserende partner de complexiteit van de digitale bedrijfsvoering van onze klanten weg te nemen. Door middel van gestandaardiseerde en efficiënte cloudoplossingen begeleiden wij hen, zodat zij zich volledig kunnen richten op hun kerntaken."
Of te wel wij willen bereiken dat de gemeenten zich niet bezig hoeven te houden met automatiseren maar met het uitvoeren van hun kerntaken.

Op basis van de in 2023 vastgestelde Bestuurlijke opdracht voor de RID zal dit verder doorgang vinden in de komende jaren. Voor 2026 worden vanuit deze Bestuurlijke opdracht de volgende hoofdpunten voortgezet dan wel opgestart.

Wat hebben we al bereikt?

Zorgen voor een goede stabiele bezetting binnen de RID
Begin 2024 zijn de functiehuizen afgerond en is een aantal medewerkers in hun nieuwe rol gezet. In 2024 is hard gewerkt om de toen nog ontbrekende formatie op orde te brengen. In de afgelopen jaren zijn externen ingezet om gaten te dichten binnen de organisatie. In 2024 is een groot deel van de externen vervangen door vaste formatie en is versterking doorgevoerd gelijk aan de minimale variant waar de Raden tijdens de voorjaarsnota van 2024 voor kozen. De omzetting naar standaard formatie zonder externen is medio 2025 afgerond. Vanaf 2026 werkt de organisatie zonder structurele externe inzet.

Duidelijkheid in de visie van de technische toekomst RID
De Cloudvisie is begin 2024 bekrachtigd en in 2025 gestart. De migratie naar MS365 voor alle gemeenten is in 2025 afgerond. In 2026 onderzoeken we welke verdere uitbreidingsmogelijkheden van MS365 we willen inzetten.

De kaders van de herijkte I&A-visie zijn begin 2026 gezet. We gaan verder met en op het fundament van de I&A visie 2023-2025. Verdere uitwerking van details en bijbehorende financiële consequenties vindt plaats (zie sectie: Herijking I&A-visie: Voortgang en vervolgstappen). Ondanks de beperkte formatie (minimale variant) en druk bij de gemeenten streven we continu naar de beste volgorde van de I&A-onderdelen. Denk hierbij aan het experimenteren met AI om medewerkers te ontzien in hun werkdruk, zowel intern als bij de gemeenten. Binnen RID Labs is men gestart het schrijven van de AI Governance als wel met als eerste onderwerp transcriberen.

Wat gaan we nog meer doen?

De RID is bezig met het vervangen van haar serverpark en het inrichten van de nieuwe werkplek in het Programma CloudReady de Liemers. Hierin we gaan werken met de Soevereine Cloud (zie aparte sectie: Programma CloudReady de Liemers).

Security, toch nog een tandje erbij
Er zijn significante vooruitgangen geboekt op het gebied van het versterken van de informatie-beveiliging en privacy. Dit heeft geresulteerd in een verbeterd inzicht in de resterende risico’s en de noodzakelijke vervolgstappen. De initiële procedures, verwachtingen en inzet met betrekking tot security zijn geformaliseerd, conform de nieuwe BIO2. Waar overlap bestaat, wordt samengewerkt met de gemeenten. Ondanks dat er flinke stappen zijn gezet, laat dit ook juist zien dat er nog flinke stappen gezet moeten worden in bijvoorbeeld cyberweerbaarheid van alle medewerkers.

Concrete projecten die zijn geïnitieerd, betreffen Sandbox, SIEM/SOC en de wachtwoordkluis.
Een procesmanager is aangesteld voor het documenteren van alle interne processen, met als uiteindelijk doel ook alle gezamenlijke processen met de gemeenten te documenteren. Dit proces zal naar verwachting tot ver in 2027 duren.

Security heeft een hoge prioriteit en is prominent verankerd in zowel de herijking van de I&A-visie als de RID Koers 2026-2029.

Meer samenwerking en standaardisatie
In 2024 hebben we de samenwerking met en tussen de gemeente versterkt. Dit heeft geleid tot het werken aan uniforme oplossingen voor alle betrokkenen. In 2025 hebben we informatiemanagers per domein aangesteld om een gecoördineerde aanpak te waarborgen. In 2026 intensiveren we de harmonisatie met als leidend principe: standaard tenzij absoluut noodzakelijk. Verder integreren we het portfolio-proces en implementeren we een gestructureerd vervangingsschema voor grote softwareoplossingen om veranderingen beheersbaar en effectief te houden.

Digitale Volwassenheid & Cyberweerbaarheid verhogen
Hoewel de RID van nature een digitale (ICT) organisatie is en daarmee de Digitale Volwassenheid & Cyberweerbaarheid gemiddeld hoger is dan binnen de gemeenten, zijn ook hier zeker stappen te zetten. Hier is rekening mee gehouden tijdens het uitwerken van de functiehuizen. Duidelijke stappen die genomen worden zijn:

- Meer inzet op een regieorganisatie dan een beheerorganisatie
- Meer inzet op informatievoorziening aan de gemeenten
- Naast dat dit duidelijke stappen zijn voor de RID, zijn er aansluitende stappen binnen de gemeenten nodig. Alle partijen moeten hierop aanhaken om vooruitgang te kunnen boeken.

Dit zal een doorlopend proces worden in onze samenwerkingen voor de komende jaren.

De lopende projecten en programma's hebben in 2025 veel gevraagd van de gemeenten, waardoor er beperkt ruimte was om aan Digitale Volwassenheid te werken. Om te zorgen dat dit belangrijke punt de benodigde aandacht krijgt, is het meegenomen in de herijking van de I&A-visie en is het een onderdeel van de RID Koers 2026-2029.
We zien dat de ontwikkelingen snel gaan, zeker in het AI-landschap. Het vergt van alle medewerkers het nodige om hierin op een juiste manier goed in mee te gaan. De RID zal daarom kennis delen met de gemeenten om hen mee te krijgen in dit nieuwe tijdperk.

Programma CloudReady de Liemers
Aanleiding: In 2026 loopt het programma CloudReady de Liemers waarin we een fundamentele transitie van onze ICT-infrastructuur doorvoeren. Dit programma is noodzakelijk om de continuïteit en veiligheid van onze systemen te waarborgen en vormt een belangrijk onderdeel van de digitale weerbaarheid van RID de Liemers. De huidige geopolitieke ontwikkelingen en toenemende cyberdreigingen maken deze transitie naar een soevereine en veilige infrastructuur extra urgent.

Wat gaan we doen: In dit programma migreren we ons voltallige serverpark naar de soevereine cloud en vervangen we de Citrix-omgeving door een nog te kiezen oplossing. Deze transitie zorgt ervoor dat onze infrastructuur toekomstbestendig, veilig en flexibel wordt, waarbij we de regie over onze data behouden en voldoen aan strenge beveiligingseisen.

Financiële consequenties: De financiële impact van dit programma wordt momenteel uitgewerkt. We anticiperen erop dat de uiteindelijke kosten de huidige begrotingskaders zullen overstijgen. Een actualisatie van de financiële consequenties en een gedetailleerde businesscase worden in het najaar van 2026 aan de raden voorgelegd, gelijktijdig met de behandeling van de begrotingen 2027 van de deelnemende gemeenten.

Voortgang: Gedurende 2026 houden we de raden en colleges proactief geïnformeerd over de voortgang van het programma via reguliere voortgangsrapportages.

Herijking I&A-visie: Voortgang en vervolgstappen
Aanleiding: In de kaderbrief 2026 hebben we aangegeven dat de huidige strategische ambities van de deelnemende gemeenten en de ingezette versnelling in digitalisering en datagedreven werken een fundamentele herijking van de financiële kaders voor RID de Liemers vragen. De in 2024 gekozen

'minimale variant' voorzag in capaciteit om de I&A-visie te doorlopen en behoeften in kaart te brengen.

Stand van zaken: In nauw overleg met alle betrokken partijen zijn de strategische keuzes zorgvuldig gekozen. Parallel hieraan hebben twee van de drie deelnemende gemeenten besloten om een kaderbrief light op te stellen en pas in het najaar 2026 met de nieuwe begroting te komen.

In 2026 hebben we de herijking van de I&A-visie geconcretiseerd in vier heldere focuspunten voor 2027:

- Digitale weerbaarheid & privacy (garantie op continuïteit)
- Toekomstbestendig vakmanschap (de ambtenaar aan het roer)
- Slimme werkondersteuning & beheerste innovatie (AI onder regie)
- Proactieve & toegankelijke dienstverlening (de gemeente die meedenkt)

Deze vier focuspunten vormen de basis voor de verdere uitwerking van de I&A-strategie en zijn direct afgeleid van de oorspronkelijke tien speerpunten uit de I&A visie 2023-2025. Ze maken concreet waar RID de Liemers en de deelnemende gemeenten gezamenlijk naartoe willen of wettelijk naar toe moeten werken.

Wat gaan we doen in de komende periode: De komende periode gebruiken we om de strategische keuzes uit de herijkte I&A-visie financieel volledig uit te werken. Dit betekent concreet:

- Uitwerking financiële scenario's: We brengen in kaart wat de realisatie van elk van de vier focuspunten financieel betekent, zowel in investering als in structurele lasten. Hierbij kijken we naar verschillende ambitieniveaus en de bijbehorende effecten.
- Programmabenadering met KPI's: We vertalen de vier focuspunten naar een meerjarig uitvoeringsprogramma met concrete doelstellingen, mijlpalen en meetbare prestatie-indicatoren (KPI's). Hierdoor kunnen de raden monitoren of de investeringen het beoogde effect hebben.
- Businesscase per focuspunt: Per focuspunt werken we een businesscase uit waarin de relatie tussen investering en opbrengst (financieel én maatschappelijk) helder wordt. We maken daarbij onderscheid tussen wettelijke verplichtingen (zoals BIO2 en AVG bij digitale weerbaarheid) en strategische keuzes.
- Fasering en prioritering: We stellen een realistische planning op waarin rekening wordt gehouden met beschikbare capaciteit, onderlinge afhankelijkheden tussen projecten en de gewenste snelheid van de gemeenten.

Besluitvorming najaar 2026: De uitgewerkte I&A-strategie met financiële onderbouwing, programma-opzet en KPI's wordt in het najaar van 2026 aan de raden voorgelegd, gelijktijdig met de behandeling van de begrotingen 2027 van de deelnemende gemeenten. Op dat moment kunnen de raden op basis van een compleet beeld besluiten nemen over de herijkte I&A-visie en -strategie en de bijbehorende financiële kaders.

Financiële consequenties: Voor de uitwerking van de herijkte I&A-visie in 2026 werken we binnen de bestaande begrotingskaders. De capaciteit die nodig is voor de verdere uitwerking van de strategie, businesscases en programma's wordt ingezet vanuit de bestaande formatie en budgetten.
We anticiperen erop dat de uitgewerkte strategie zal leiden tot een investering die de huidige begrotingskaders overstijgt. De precieze omvang hiervan wordt in de loop van 2026 inzichtelijk gemaakt. Het realiseren van de noodzakelijke ambities op het gebied van digitale weerbaarheid, vakmanschap, innovatie en proactieve dienstverlening is essentieel om als moderne overheid te kunnen blijven functioneren en te voldoen aan wettelijke verplichtingen en verwachtingen van inwoners en ondernemers.

Communicatie en afstemming: Gedurende 2026 houden we de raden en colleges proactief geïnformeerd over de voortgang van de uitwerking via reguliere voortgangsrapportages. We organiseren tussentijdse sessies waarin strategische keuzes en dilemma's worden besproken, zodat de uiteindelijke voorstellen aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van de deelnemende gemeenten.

Wanneer zijn wij tevreden?

- Wanneer de beveiliging is verbeterd en het risico op hacking aantoonbaar is verminderd. Dit houdt onder andere in dat we voor de BIO2 minimaal een 3 dienen te scoren (we zijn in control)
- Dat de volledige organisatie in control is van de uit te voeren werkzaamheden
- Iedereen (intern en de klanten) elkaar goed weten te vinden en informeren over lopende en toekomstige zaken
- De klanten ons minimaal een voldoende geven, bemerken dat de RID volwassener is geworden en een goed gevoel hebben over de toekomst met de RID
- We samen met de klanten tot meer standaardisatie komen in de oplossingen

Wat mag het kosten

RID	Werkelijk 2025	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Lasten	7.424.245	7.962.200	8.078.800	8.264.624	8.176.105	8.279.275
Baten	7.424.245	7.962.200	8.078.800	8.264.624	8.176.105	8.279.275
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Taakvelden	Werkelijk 2025	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
0.1 Bestuur	79.285	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
0.2 Burgerzaken	130.213	133.270	133.201	133.803	130.966	129.788
0.4 Overhead	6.270.205	6.771.257	6.888.844	7.066.037	7.018.208	7.138.289
0.5 Treasury	5.269	5.683	5.621	6.166	3.595	2.527
0.61 OZB Woningen	177.916	188.259	187.916	190.916	176.774	170.897
2.1 Verkeer en vervoer	63.722	67.363	66.909	70.879	52.166	44.389
3.3 Bedrijfsloket	14.223	16.551	16.517	16.810	15.430	14.856
7.4 Milieubeheer	42.339	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000
8.1 Ruimtelijke ordening	139.909	144.816	144.791	145.013	143.965	143.530
8.3 Wonen en Bouwen	46.164	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal	**6.969.245**	**7.502.200**	**7.618.800**	**7.804.624**	**7.716.105**	**7.819.275**

Verschil tussen totaaltelling in tabellen betreft de bijdrage RSD. Deze wordt op SDL-niveau geëlimineerd.

Inkoop

Wat willen we bereiken?

De RID streeft naar een efficiënte en effectieve inkoop waarbij opdrachtgevers tevreden zijn over de gezamenlijke uitvoering van het inkoopbeleid en de samenwerking op de thema's duurzaamheid, maatschappelijke verantwoording en Social Return on Investment. Daarnaast willen we aantoonbare efficiëntieverbeteringen en kostenbesparingen realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er wordt gewerkt aan nieuw inkoopbeleid. In samenwerking met 1Stroom wordt onderzocht of en hoe verbeteringen uit hun procesevaluatie worden doorgevoerd. Daarnaast is er interesse van een andere gemeente om samen te werken op inkoopgebied. Na een positief basisonderzoek heeft het bestuur van de SDL verdere verzoeken bij de gemeente neergelegd voordat dit vervolgd kan worden.

Wanneer zijn we tevreden?

De RID is tevreden wanneer de opdrachtgevers tevreden zijn over de gezamenlijke uitvoering van het inkoopbeleid en de samenwerking op de thema's duurzaamheid, maatschappelijke verantwoording en Social Return on Investment. Maar ook als we aantoonbaar een efficiëntieverbetering en een kostenbesparing hebben kunnen realiseren.

Wat mag het kosten

Inkoop	Werkelijk 2025	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Lasten	170.711	188.000	191.500	195.500	199.500	203.500
Baten	170.711	188.000	191.500	195.500	199.500	203.500
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Taakvelden	Werkelijk 2025	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
0.4 Overhead	170.711	188.000	191.500	195.500	199.500	203.500
Totaal	**170.711**	**188.000**	**191.500**	**195.500**	**199.500**	**203.500**

Regionale Sociale Dienst (RSD)

Wat willen we bereiken?

Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Participatiewet, werken wij samen met partners in het sociaal domein en zijn wij de verbindende factor. Als netwerkorganisatie zijn wij de regisseur van de (door)ontwikkeling van de inclusieve Liemerse arbeidsmarkt.

De visie van de RSD op de dienstverlening aan de inwoners van de gemeenten gaat uit van kernwaarden die de RSD, als onderdeel van haar DNA, heeft vastgesteld. Deze waarden zijn:

Perspectief We zoeken samen met de inwoners naar een aantrekkelijk perspectief en doen een beroep op zelfstandigheid en eigen kracht.

Maatwerk We onderzoeken gezamenlijk met de individuele inwoner en onze netwerkpartners de behoeften en de mogelijkheden van individuele inwoners en doen wat nodig is.

Vakmanschap Wij zijn professionals. We werken methodisch en bieden continuïteit. Onze medewerkers zijn (zelf)kritisch, hebben een lerende houding en zoeken actief de samenwerking met de netwerkpartners.

Wat gaan we daarvoor doen?

De RSD is voor de gemeenten de uitvoeringorganisatie voor de volgende wetten en regelingen:

- De Participatiewet in Balans (miv 1 januari 2026)
- De wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (Ioaw)
- De wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (Ioaz)
- Het Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz) tot 1 januari 2020
- Besluit bijstand zelfstandigen onderdeel BUIG na 1 januari 2020
- Loonkostensubsidie (LKS)
- Studietoeslag
- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).
- Nieuw beschut werk (BW)
- Wet van School naar Duurzaam Werk (WSDW)

Daarnaast voert de RSD, op basis van dienstverleningsovereenkomsten, in opdracht van de deelnemende gemeenten, de volgende taken uit:

- Uitbetalingen en terugvorderingen Jeugd, Wmo, Bijzondere bijstand, Minimaregelingen
- De wet Kinderopvang
- Adresonderzoeken voor zowel Bijzondere bijstand als Wmo
- Applicatiebeheer voor de Centric applicaties (Suites) en Cognos
- Suwinet beheer en controles (Security Officer)
- Onderdelen van de Wet inburgering met ingang van 01-01-2022
- Begeleiden zelfstandig ondernemers
- Eerste aanspreekpunt voor zelfstandig ondernemers met schulden
- Verstrekken Woon- en leefgelden aan en terugvorderen van eigen bijdragen van Oekraïense vluchtelingen (waarschijnlijk tot halverwege 2027)
- Participatie binnen de diverse sociale teams (verbindingsofficieren)

Tijdelijke investering RSD 2027-2028

Naast genoemde (wettelijke) taken die besloten liggen in de regeling, is in de afgelopen jaren gewerkt met bestuurlijke opdrachten. De huidige Bestuurlijke Opdracht eindigt eind 2026. Voor de periode van drie jaar zijn hierin steeds afspraken gemaakt over accenten in de dienstverlening van de RSD en investeringen om betere resultaten[1] te behalen. Om de investeringen van de afgelopen jaren niet verloren te laten gaan en stabiliteit te creëren voor doorontwikkelingen, vraagt de RSD opnieuw een investering voor 2027 en 2028.

Resultaten 2024-2026

Door de beschikbaar gestelde middelen kon de RSD extra uitstroom realiseren. Dit heeft zowel geleid tot besparingen op de uitkeringslast als tot brede maatschappelijke baten . De beloofde directe besparing op de uitkeringslast was €1,2 mln in 2024 + 2025. De werkelijke realisatie van de RSD was ruim 60% meer, omdat het bestand met 3,7% is afgenomen, terwijl de landelijke ontwikkeling een stijging van 2,5% laat zien. Daarnaast heeft de RSD, zoals is afgesproken met de raden, meer mobiliteit gerealiseerd bij inwoners op de onderste treden van de werkladder niet alleen naar werk maar met name ook naar participatie.

Gevolgen als wordt afgezien van een tijdelijke investering

Het afzien van een tijdelijke investering zou betekenen dat de RSD een reorganisatie moet doorvoeren. De bijbehorende krimp van de uitvoeringscapaciteit zou meerdere gevolgen hebben, met naar verwachting:

- frictiekosten van ongeveer €1,6 mln.
- de ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden komt, in een optimistisch scenario, op de landelijke trend uit, met als gevolg (hogere) tekorten op het BUIG-budget;
- de kwaliteit van dienstverlening vermindert;
- dit vraagt om scherpere keuzes in te bedienen doelgroepen, waarbij de kwetsbare doelgroepen minder bedient worden.

Invulling opgaven 2027-2028

Om de raden en de colleges de mogelijkheid te geven te kunnen sturen in de komende twee jaar, gaat de RSD met de gemeenten in gesprek om te komen tot een geheel van afspraken en verantwoordingsindicatoren. Mocht tijdens de komende jaren blijken dat de voorgestelde begroting te ruim of te krap is om de gewenste doelstellingen te behalen, gaan wij tijdig in gesprek.

Focus ligt de komende jaren op:

A. stabiliteit behouden om de investeringen van de afgelopen jaren te consolideren en de stevige basis van de dienstverlening door te ontwikkelen
B. flexibiliteit vergroten om adequaat in te kunnen spelen op veranderingen

A. Stabiliteit

De RSD heeft de afgelopen jaren goede resultaten behaald. De opgave voor 2027-2028 is deze resultaten vast te houden en de dienstverlening verder door te ontwikkelen. Aandachtspunten daarbij zijn:

- beter inzichtelijk maken van de effecten en resultaten (op basis van management-informatie)
- betere aansluiting van de RSD-dienstverlening op het gemeentelijke en regionale dienstverleningsaanbod
- goede aansluiting bij de regionale ontwikkelingen binnen de arbeidsmarktregio en waar mogelijk efficiëntere inzet van de instrumenten.

Dit vormt een stabiele basis om kwaliteit te behouden en tegelijkertijd goed in te kunnen spelen op veranderingen (zie toelichting onder ‘B’).

Hierbij zetten we specifiek in op:

[1] Waar dit eerst vergeleken werd met de resultaten van de RSD vóór de aanvullende investeringen, kunnen deze resultaten sinds 2025 op basis van de Divosa Benchmark vergeleken worden met andere gemeenten.

Inkomensondersteuning
Inkomenscoaches behandelen de uitkeringsaanvraag, voeren controles uit en informeren inwoners over voorliggende voorzieningen, rechten en plichten. Dit doen zij onder andere op basis van sterk netwerkgerichte (thema)controles en voorlichtingsbijeenkomsten. In 2027-2028 vindt doorontwikkeling plaats op de volgende punten:

- Het verder aanscherpen van de intake tijdens het aanvraagproces, zodat alleen inwoners die echt recht hebben op een uitkering ook een uitkering krijgen
- Implementatie van fase 3 van de 'Participatiewet in balans', met veranderingen op het gebied van het vaststellen van het recht op bijstand en stabiel en voldoende inkomen
- Overgang van de tijdelijke Regeling opvang ontheemde Oekraïners (RooO) naar (waarschijnlijk) reguliere bijstand voor Oekraïners die nu leefgeld ontvangen

Re-integratiebegeleiding
Klantmanagers (Unit werk, Jongerenloket, Statushouders, Zorg en Ondersteuning), jobcoaches en accountmanagers Werken met behoud van uitkering richten zich op het werkfit of maatschappelijk fit maken van inwoners, bemiddeling naar werk of participatie en begeleiding tijdens en na plaatsing. Aandachtspunten voor 2027-2028 zijn:

- Bewuste focus aanbrengen in de begeleiding van jongeren. Het aantal te begeleiden jongeren en de 'zwaarte' van deze doelgroep nemen toe en veranderende wetgeving vraagt om meer preventieve begeleiding (Wet School naar Duurzaam Werk) en meer toepassing van maatwerk (Participatiewet in balans). Meer inzicht in cijfers en resultaten vormen de basis voor verder te voeren gesprekken met de gemeenten over gewenste focus en aanpak.
- Gerichtere inzet van instrumenten. Er zijn de afgelopen jaren veel en goede instrumenten en trajecten ingezet om inwoners te begeleiden – meestal via aanbieders uit het Leer- en Ontwikkelnetwerk (LEON). Deze vragen echter ook om investeringen, en budgetten zijn beperkt. Dit betekent dat we blijvend onderzoeken wat de meest effectieve instrumenten zijn, hoe het aanbod goed op elkaar aansluit en waar nodig, welke kennis we zelf in huis willen halen. Daarnaast maken ontwikkelingen in de regio, en met name de gewenste rol voor Scalabor, dat we soms met geprefereerd aanbod te maken hebben. Ook dit vraagt om verder te voeren gesprekken met de gemeenten over gewenste focus – op basis van gedegen managementinformatie.
- Verder onderzoeken van de mogelijkheden om meer en beter integraal samen te werken met de gemeenten. Voor steeds meer wetten, waaronder de Wet Inburgering, is samenwerking tussen de gemeenten en de RSD noodzakelijk. De onderlinge samenwerking kan veel invloed hebben op de in- en uitstroom van inwoners in de bijstand en daarmee op de BUIG-budgetten. Verbindingsconsulenten zorgen voor afstemming tussen RSD en sociale teams. Onder regie van gemeenten wordt gestreefd naar een gezamenlijke loketfunctie (Sterke lokale teams). De RSD werkt nauw samen met andere hulpverleners om integrale ondersteuning te bieden. Dit gebeurt via multidisciplinaire overleggen en sociale teams.
- In het bijzonder voor de inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, onderzoeken we de mogelijkheden van nauwere samenwerking met de gemeenten en op elkaar laten aansluiten van aanbod, bijvoorbeeld met Wmo als het gaat om de inzet van Activerend werk.

B. Flexibiliteit
Tegelijkertijd zijn er ontwikkelingen waarop de komende jaren adequaat ingespeeld moet worden en vraagstukken waarvoor extra inzet nodig is. Deze inzet zal binnen de huidige formatie gevonden moeten worden; dit vraagt om scherpere keuzes ten aanzien van onze dienstverlening. Op basis van verbeterde managementinformatie neemt het inzicht in de investeringen (tijd en geld), resultaten, knelpunten en kansen toe. Hierdoor wordt richting de gemeenten meer inzicht gegeven en worden bewuster keuzemogelijkheden op basis van scenario's voorgelegd; hierop kan zowel financieel als beleidsmatig bijgestuurd worden. Hiervoor zal tevens een onafhankelijk onderzoek worden gehouden.

Vanwege de steeds grotere wettelijke opgaven en de budgettaire kaders, kunnen er alleen maar in de volle breedte resultaten worden gerealiseerd als er tussen de verschillende beleidsvelden wordt

samengewerkt. In lijn hiermee hebben de Liemerse gemeenteraden in hun visie vastgelegd dat werk, inkomen en participatie geen geïsoleerde domeinen zijn maar onlosmakelijk zijn verbonden met gezondheid, onderwijs, wonen, leefbaarheid en de sociale basis.

Opgaven in het kader van de ontwikkelingen in 2027-2028 zijn:

1. Implementatie van nieuwe of veranderende wetgeving
Nieuwe of veranderende wetgeving moet binnen de kaders van de gemeenten vertaald worden naar de uitvoering. Hoewel de landelijke plannen voor de komende jaren nog niet definitief zijn, gaat de RSD in 2027 in elk geval de Participatiewet in balans verder implementeren.
Zoals het er nu naar uitziet, loopt de Regeling opvang ontheemde Oekraïners (RooO) in 2027 af. Oekraïners die nu leefgeld ontvangen, zullen daardoor waarschijnlijk instromen in de bijstand. Op het moment van schrijven gaat het om ongeveer 90 Oekraïners.

2. Binnen de financiële en beleidsmatige kaders het toenemend aantal inwoners dat ondersteuning vraagt van de RSD, zo goed mogelijk bedienen. En tegelijkertijd blijven voldoen aan toenemende eisen in de uitvoering.
Het aantal inwoners dat ondersteuning vraagt van de RSD neemt toe. Dit komt door een samenloop van enerzijds een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden en anderzijds een toename in begeleidingsbehoefte bij inwoners die geen uitkering (meer) ontvangen.

Het aantal bijstandsgerechtigden neemt toe onder jongeren en door immigratie. Daarnaast gaan, naar verwachting in 2027, Oekraïners bijstand ontvangen.

Verwachte ontwikkeling bijstandsontvangers

Jaar	Was	Wordt
2026	+1,9%	+0,8%
2027	+1,7%	+0,8%
2028	+2,3%	+1,0%
2029	+2,1%	+1,3%
2030	NNB	+1,8%

* Gebaseerd op de septembercirculaires 2024 (“was”) en 2025 (“wordt”). Tabel 2.4.3 Bijstandsontvangers.

De Participatiewet in balans en Wet van School naar Duurzaam Werk maken daarnaast dat de RSD meer ‘niet uitkeringsgerechtigden’ moet begeleiden. Zo is de RSD verplicht om inwoners die nog niet aan het werk kunnen een aanbod te doen gericht op maatschappelijke participatie. Daarnaast is een steeds groter deel van inwoners die uitstromen naar werk (en geen of gedeeltelijk uitkering ontvangen), aangewezen op structurele ondersteuning door de RSD in de vorm van bijvoorbeeld loonkostensubsidie, jobcoaching en/of beschut werk.

De uitvoering van de taken neemt ook meer tijd in beslag, doordat bij klanten vaker meervoudige problematieken spelen en door wetswijzigingen uitgebreidere onderbouwing van besluiten nodig is.

In de Bestuurlijke opdrachten 2021-2024 en 2024-2026 is extra geïnvesteerd in jongeren en kwetsbare doelgroepen/inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Beperkte(re) budgetten en een toename van andere aandachtspunten, maken dat voortzetting of aanpassing van deze focus voor 2027-2028 vraagt om een nieuwe, bewuste overweging.

3. Zoveel mogelijk positief beïnvloeden van de BUIG-resultaten
Gemeente Zevenaar kampt al langere tijd met tekorten op het BUIG-budget en voor Duiven en Westervoort zijn de resultaten op dit budget de afgelopen jaren wisselend geweest. Hoewel dit niet volledig te beïnvloeden is door de RSD, is dit wel ten dele mogelijk. Dit vraagt ook in 2027-2029 een blijvende focus op het begeleiden van inwoners naar werk, gerichte inzet van loonkostensubsidie en beschut werk. Daarnaast blijven we alternatieve werkwijzen en aanbod, die instroom en uitstroom van inwoners kunnen beïnvloeden, onderzoeken. Voorbeelden hiervan zijn Direct werk en de Werkbrigade.

Nieuw Beschut werk
Gemeenten hebben van het Rijk een indicatieve taakstelling opgelegd gekregen voor het realiseren van beschutte werkplekken. De drie Liemerse gemeenten voldoen niet aan hun indicatieve taakstelling van 68 banen van 31 uur per week. Vanuit het Rijk is aangekondigd dat op termijn (verwachting 2028) budgetten gebaseerd gaan worden op realisatie. De gemeenten hebben de wens uitgesproken om beschut werk actiever in te zetten, met name voor inwoners met een bijstandsuitkering die momenteel geen werk hebben.

In de komende jaren gaan we meer inzetten op het dichten van deze kloof in het belang van onze inwoners. Dit vraagt wel om investeringen vanuit de BUIG en het Re-integratiebudget. Naast loonkostensubsidie (dat op basis van t+1 na een jaar wordt verrekend in de BUIG) wordt ook een begeleidingsvergoeding ingezet.

Direct Werk en de Werkbrigade
Om de druk op de BUIG-budgetten van de gemeenten te verkleinen, onderzoeken we de mogelijkheden om de in- en uitstroom van inwoners te beïnvloeden. Dit kan door aanvullend aanbod in te zetten en werkprocessen binnen de RSD aan te passen. We pasten in 2025 al de intake aan zodat mensen die kunnen werken en zich melden voor een uitkering, direct een werkaanbod krijgen. Daarvoor is de samenwerking met Scalabor geïntensiveerd. In de komende jaren wordt ‘Direct werk’ doorontwikkeld. Daarnaast onderzoeken we in de vorm van de Werkbrigade, ook een product van Scalabor, de mogelijkheid om vergelijkbaar aanbod in te zetten voor inwoners die al in het klantenbestand zitten.

Loonkostensubsidie (LKS)
Loonkostensubsidie is een belangrijk instrument om mensen met een arbeidsbeperking met arbeidspotentieel aan het werk te krijgen. Met ingang van 2022 is de financieringssystematiek van loonkostensubsidie (LKS) gewijzigd. Dit was eerder onderdeel van het BUIG budget en wordt nu apart gefinancierd op basis van de realisatie van het jaar ervoor. Deze verandering stimuleert gemeenten om loonkostensubsidie actiever in te zetten. Op dit moment zet de RSD relatief al meer LKS in dan landelijk gemiddeld, maar in lijn met het onafhankelijk advies ambieert de RSD voor 2027-2028 een inzet op LKS gelijkwaardig met de top 25% van de vergelijkingsgroep (gemeenten met een gelijk aantal inwoners).

Deze extra inzet op LKS betekent ook dat de RSD veel klanten heeft die geen uitkering (meer) ontvangen, maar wel begeleiding vragen om deze mensen aan het werk te houden.

4. Borgen en uitbouwen publieke infrastructuur in Midden-Gelderland
In de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland staan grote dingen op stapel, waaronder de inrichting van het Regionaal Werkcentrum. Daarnaast hebben de gemeenten in Midden-Gelderland Scalabor aangewezen als kernvoorziening binnen de sociale infrastructuur. Het opbouwen en in stand houden van een publieke infrastructuur is essentieel voor adequate dienstverlening aan bepaalde klantgroepen.
Voor de rol van de arbeidsmarktregio als geheel is echter nog onduidelijk waar in 2027-2028 het zwaartepunt precies komt te liggen en wat dit vraagt. Al wel duidelijk is dat de samenwerking in de arbeidsmarktregio een structureel karakter krijgt en wettelijk verankerd zal worden. Ook financiering vanuit het Rijk zal deels via de arbeidsmarktregio gaan lopen.
De ontwikkeling van de arbeidsmarktregio is een samenspel van alle actoren die in de arbeidsmarktregio een rol spelen. Om de expertise van de RSD op het gebied van werk en inkomen zo goed mogelijk in te brengen, draagt de RSD actief bij aan regionale overleggen en aan regionale projectgroepen.

Wanneer zijn we tevreden?
Wij zijn tevreden als we voldoen aan onze ambitie om voor inwoners van meerwaarde te zijn, door hen perspectief en werk en als laatste vangnet ook een inkomen te verstrekken. Omdat dat moeilijk

meetbaar is, vertalen we deze ambitie naar meetbare grootheden die onder andere worden vervat in bestuurlijke KPI's voor 2027. Als we daaraan voldoen (inclusief een klanttevredenheidsscore van minimaal een 7,5) zijn we tevreden.

Daarnaast nemen we sinds 2025 deel aan de Divosa Benchmark. We zijn tevreden als we qua volume, instroom, uitstroom, handhaving, financiën, re-integratie, debiteuren en prijs beter scoren dan de groep van vergelijkbare gemeenten.

Wat mag het kosten?

Uitgangspunten begroting

- De meerjarenbegroting 2027-2030 volgt de deelprojecten die de RSD in het implementatie-plan heeft ingericht. Deze worden vanuit de kostenplaats exploitatie gevoed
- In deze begroting 2027 is het Participatiebudget geïndexeerd op basis van de september-circulaire 2025 voor het activeren, re-integreren en aan het werk helpen van haar klanten
- De bijdrage aan het Regionaal Werkgeversservicepunt wordt door de individuele gemeenten separaat in hun gemeentebegroting opgenomen
- Voor de doorrekening naar het programma Dienstverlening zijn de gerealiseerde dienstverleningsovereenkomsten 2025 het uitgangspunt. Deze bijdrage is doorgetrokken voor de periode 2027-2030.

RSD	Werkelijk 2025	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Lasten	8.679.487	8.480.000	8.387.493	8.379.731	7.496.000	7.562.500
Baten	8.654.487	8.455.000	8.362.493	8.354.661	7.496.000	7.562.500
Saldo	**-25.000**	**-25.000**	**-25.000**	**-25.070**	**0**	**0**
Resultaat voor Bestemming	**-25.000**	**-25.000**	**-25.000**	**-25.070**	**0**	**0**
Bestemmingsreserve Tozo	25.000	25.000	25.000	25.070	0	0
Resultaat na Bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Taakvelden	Werkelijk 2025	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
0.4 Overhead	95.979	100.500	96.500	106.500	121.500	136.500
6.1 Samenkracht burgerparticipatie	197.863	208.000	208.000	208.000	208.000	208.000
6.23 Toegang eerstelijnsvz integraal	158.758	160.000	160.000	160.000	160.000	160.000
6.3 Inkomensregelingen	3.357.402	3.271.900	3.236.497	3.229.392	2.869.900	2.890.500
6.5 Arbeidsparticipatie	4.670.751	4.539.600	4.486.496	4.475.838	3.936.600	3.967.500
6.60 Hulpmiddelen en diensten WM	19.874	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	19.874	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
6.712 Begeleiding (Wmo)	19.874	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	139.115	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
	8.679.488	**8.480.000**	**8.387.493**	**8.379.731**	**7.496.000**	**7.562.500**

Beleidsindicatoren Sociaal Domein

GR SDL					INDICATOREN MJB 2027-2030			
nr	**taakveld**	**naam indicator**	**eenheid**	**bron**	**Realisatie 2025**	**Begroting 2026 prim**	**Begroting 2026 nw**	**Begroting 2027**
1	0. bestuur en ondersteuning	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	eigen gegevens	1,44	1,33	1,44	1,35
2	0. bestuur en ondersteuning	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	eigen gegevens	1,57	1,46	1,57	1,42
3	0. bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	eigen jaarstukken/ begroting	185,26	191,13	190,02	190,34
4	0. bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	eigen jaarstukken/ begroting	13%	7%	8%	8%
5	0. bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten (SDL)	eigen jaarstukken/ begroting	41,34%	43,36%	43,83%	44,48%

PARAGRAFEN

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandscapaciteit
De deelnemende gemeenten staan garant voor de exploitatietekorten. De Gemeenschappelijke regeling heeft normaliter geen eigen vermogen, maar sinds 2020 wel een bestemmingsreserve Tozo. De bestemmingsreserve is gereserveerd voor de uitvoeringskosten van de Tozo. Als er eind 2027 nog gelden in de bestemmingsreserve zitten, vallen deze vrij ten gunste van de algemene middelen.

De financiële risico's worden gemonitord door de begroting en twee tussenrapportages.
In de meerjarenbegroting wordt voor dit deel van de kosten, een onttrekking van deze bestemmingsreserve, als een structurele dekking begroot.

Meerjarenbegroting 2027-2030

Kengetallen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto Schuldquote	7,09%	6,63%	4,31%	1,85%
Gecorrigeerd voor verstrekte leningen	7,09%	6,63%	4,31%	1,85%
Solvabiliteitsratio	1,25%	0,64%	0,00%	0,00%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt

RID
Het grootste risico binnen de RID zit op het beveiligingsniveau en de risico's op ransomware in combinatie met menselijke 'fouten' bij zowel de RID als de deelnemende gemeenten. Denk aan o.a. phishing mails.
Het risicomanagement focust zich op drie onderdelen: preventie (voorkomen van), detectie (tijdig ontdekken van) en respons (naar behoren reageren/maatregelen treffen).

Maatregelen die al zijn uitgevoerd en onderdeel zijn geworden van de standaard business:
1. Up-to-date houden van de hard- en software;
   Er is eerder al bij de RID een verbetering doorgevoerd waarbij we van kwartaal naar maandelijkse updates zijn gegaan. Ook worden kritische updates als incident behandeld en asap worden doorgevoerd.
2. Twee- of meer factorauthenticatie;
   Dit is doorgevoerd als men niet op ons eigen netwerk werkt. Dit is vanuit de best practice methode met instemming van security doorgevoerd.
3. Netwerksegmentatie;
   Een van de projecten die loopt zal hiervoor zorgdragen;
4. Alle nieuwe en lopende projecten en of changes worden ook beoordeeld vanuit het oogpunt van security.
5. Robuuste back-ups en het toetsen van het terugzetten van die back-ups;
   Deze is gerealiseerd waarbij we een verbeterslag willen maken in toegankelijkheid van de back-up.
6. Testen en oefenen van ICT-crisisplannen;
   Dit gebeurt intern bij de RID en als alles correct staat, gaan we dit grootschalig ook testen over en bij de gemeenten.

De kapitaalmarktrente en arbeidsmarktkrapte zijn ook risico's. De kapitaalmarktrente heeft grote implicaties op de investeringscapaciteit van de RID terwijl de arbeidsmarktkrapte kan leiden tot hogere personeelsuitgaven voor externe inhuur.
Maatregelen tegen deze twee risico's zijn verbeterd liquiditeitsmanagement, positionering van de SDL als goed werkgever alsmede binding met (jonge) werknemers.

RSD

Financieel risico op Inkomensdeel

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van uitkeringen en loonkostensubsidie. Voor de verdeling van de gebundelde uitkering wordt gebruikgemaakt van het verdeelmodel inkomensdeel Participatiewet. Dit model gebruikt onder meer kenmerken van (inwoners van) een gemeente om de hoogte van het BUIG-budget van een gemeente te bepalen. Het kan voorkomen dat de ontvangsten van het Rijk onvoldoende zijn om de kosten te dekken. De RSD werkt met voorschotten en eindafrekeningen waardoor de RSD alleen een liquiditeitsrisico heeft bij te lage voorschotten. Door deze ieder kwartaal af te rekenen wordt dit risico gemitigeerd.

Risicoparagraaf huidige bestuurlijke opdracht RSD

De Bestuurlijke Opdracht RSD eindigt per 1-1-2027 maar de gelden worden sinds 2018 onafgebroken toegekend. Omdat deze gelden structureel incidenteel werden ontvangen en de RSD vrijwel ieder jaar verzoeken kreeg tot bezuinigen, is de externe inhuur langzaam omgezet in structurele formatie. Hierdoor is een reorganisatie noodzakelijk bij het wegvallen van de bestuurlijke opdracht. In de meerjarenbegroting SDL, programma 4: RSD, is gerekend met continuatie van de bestuurlijke opdracht. De opdrachtwaarde is lager ingezet dan de afgelopen bestuurlijke opdracht. Deze bezuiniging zal naar verwachting niet tot gedwongen ontslagen te leiden.

Schema met een inschatting van het benodigde weerstandsvermogen:

Omschrijving risico	Beheersmaatregel(en)	Kans	Jaarlijks/ Incidenteel	Benodigd Weerstands-vermogen
Onvoorziene andere politieke keuze Door verkiezingen of wijziging beleid	-Bestuurlijke opdracht evalueren -Regelmatige overlegstructuur en rapportage	Hoog	Incidenteel	1.000K
Onvoorziene stijging klantenbestand	-Maandelijkse rapportage/inzicht -Netwerkorganisatie -Ondernemersloket	Laag	Incidenteel	250K
ICT-systemen niet beschikbaar cq. ransomware	-Regelmatig back-ups en uitwijk -Firewall - Two-factor authenticatie	Middel	Incidenteel	250K

Onderhoud kapitaalgoederen

Binnen de GR zijn geen kapitaalgoederen zoals benoemd in art. 12 van de BBV.

Financiering

De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat Samenwerking de Liemers over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen. Voor de organisatiekosten van de dienstverlening van het basispakket worden voorschotnota's aan de deelnemende gemeenten opgemaakt. De basis hiervoor vormt de begroting van het betreffende jaar.
Twee keer per jaar wordt een tussenrapportage opgemaakt waarbij wordt besloten of bijstelling noodzakelijk is. In het kader van de liquiditeit wordt per kwartaal afgerekend. Zodoende hoeft er minder externe financiering aangetrokken te worden tegen relatief hoge rentepercentages.

Lening

In 2012 is er een lening afgesloten bij de BNG bank om een aantal investeringen en de deelname in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk (SSGA) te bekostigen.

De lening is groot € 630.000, heeft een looptijd van 15 jaar tegen een rentepercentage van 3,15%. Eind oktober 2019 is, om de liquiditeit te verbeteren, een lening afgesloten met een looptijd van 10 jaar, groot € 3.500.000 tegen een rentepercentage van 0,07%.

Kredietlimiet
Met ingang van 1 januari 2011 is met de BNG bank een financieringsovereenkomst aangegaan voor een bepaalde tijd tot 01-01-2012, waarna deze overeenkomst stilzwijgend wordt verlengd met telkens een jaar. De kredietlimiet is € 3.000.000.

Bankgarantie
Er zijn geen lopende bankgaranties.

Renterisicobeheer
In deze meerjarenbegroting wordt ervan uitgegaan dat er geen kasgeldleningen of nieuw aan te trekken leningen noodzakelijk zijn. De investeringen worden lineair afgeschreven, met een gehanteerde omslagrente. De omslagrente voor 2027 komt in deze begroting uit op <1%.

Bedrijfsvoering

Bestuur
De Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers kent de bestuurscomponenten:
- Algemeen Bestuur
- Dagelijks Bestuur

Binnen de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers is een eigen Ondernemingsraad actief. De ambtelijk secretaris OR wordt geleverd door de Ondersteunende dienst van 1Stroom.
De kosten voor de ambtelijk secretaris en voor opleiding en training van de OR-leden wordt verantwoord onder Bestuurskosten. De bestuurskosten en de kosten voor de Ondernemingsraad worden voor ieder 25% toegerekend aan Duiven en Westervoort en voor 50% aan Zevenaar.

Planning- en Controlcyclus
Voor de gemeenschappelijke regeling is een Financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet opgesteld.
Naast de Begroting worden er twee tussenrapportages en de jaarrekening opgesteld.
De meerjarenbegroting wordt in maart/april aan het Dagelijks Bestuur en in juli aan het Algemeen Bestuur voorgelegd. De eerste tussenrapportage wordt in mei/juni aan het Dagelijks Bestuur voorgelegd, de tweede in september/oktober. Aan het Algemeen Bestuur in juli respectievelijk november.
Het jaarverslag en de jaarrekening worden, net als de Jaarstukken, na afloop van het boekjaar samen met de meerjarenbegroting in maart/april voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur.
Het Dagelijks Bestuur vraagt de deelnemende gemeenten om hun zienswijze voordat de stukken worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

Personeelsbeleid
GR Samenwerking de Liemers heeft behoefte aan eigentijdse, moderne arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid die passen bij een veranderende omgeving. Samenwerking de Liemers heeft immers te maken met een veranderende vraag van inwoners, veranderende taken en een veranderende arbeidsmarkt.
Als uitgangspunten voor het personeelsbeleid zijn geformuleerd:
- SDL werkt nadrukkelijk aan de dienstverlening, de klant- en servicegerichtheid staat Centraal
- SDL gaat uit van een grote mate van flexibiliteit, dit betekent maatwerk
- SDL wil een competentiegericht gestuurde organisatie zijn
- SDL wil een organisatie zijn met medewerkers die bij voorkeur flexibel en breed inzetbaar zijn
- SDL gaat uit van vakmanschap en ondernemerschap gericht op actie
- SDL is resultaatgericht
- SDL geeft het personeel de mogelijkheid zich te ontwikkelen (RSD leernetwerk, RID academie).

RID
De regionale ICT en Inkoop Dienstencentrum werkt via een SLA voor de deelnemende gemeenten.

De inwoneraantallen zijn het uitgangspunt voor de kostenverdeling naar de deelnemende gemeenten. Naast de deelnemende gemeenten worden de diensten verleend aan de RSD die intern verrekend worden.
Er is een dienstverleningsovereenkomst met het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland en de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling. Zij betalen een vast bedrag per licentie omdat zij niet gebruik maken van alle applicaties. Deze bijdrage wordt in mindering gebracht op de bijdrage van de gemeenten.

De toerekening van de ICT kosten aan de RSD bestaat uit twee onderdelen: de directe kosten voor software/licenties/kapitaallasten voor de RSD alsmede een doorbelasting van de exploitatiekosten RID gebaseerd op een prijs per werkplek.

Deze RSD-bijdrage in de RID-begroting wordt in mindering gebracht op de totale exploitatiekosten van de RID. Het restant wordt aan de drie gemeenten in rekening gebracht conform de afgesproken verdeelsleutel, gebaseerd op de inwonersaantallen.
Voor deze begroting worden de laatst vastgestelde CBS-gegevens - per 01-01-2025 – gehanteerd.

Gemeente	Inwoners per 01-01-2025	Aandeel RID
Duiven	24.942	29,22%
Westervoort	15.205	17,81%
Zevenaar	45.215	52,97%

Inkoop
De verdeelsleutel voor de exploitatiekosten van de inkoop is: Duiven (50%) en Westervoort (50%). De kosten van Zevenaar voor de gezamenlijke aanbestedingen worden op uurbasis afgerekend en verrekend met de bijdrage van Duiven en Westervoort.

RSD
De kostenverdeling die voor de exploitatiekosten van de RSD wordt gebruikt is gebaseerd op:
1. 50% op basis van het aantal inwoners
2. 50% op basis van het aantal cliënten

Gemeente	Inwoners per 01-01-2025	Cliënten per 01-01-2026	Percentage
Duiven	24.942	353	27,54%
Westervoort	15.205	280	19,16%
Zevenaar	45.215	732	53,30%

Voor de begroting 2027 - 2030 wordt ook gebruik gemaakt van de CBS inwonergegevens per 1-1-2025 omdat de gegevens per 1-1-2026 nog niet zijn vastgesteld.

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) officieel ingegaan. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. Zo krijgt iedereen meer inzicht in het handelen van de overheid.
Een belangrijk verschil met de Wob is dat de Woo naast informatieverstrekking op verzoek (passief) overheidsorganisaties ook verplicht zelf informatie gefaseerd openbaar te maken (actief). Uitgangspunt hierbij is dat iedereen recht heeft op toegang tot publieke informatie en dat alle overheidsinformatie in beginsel openbaar is. Alleen in uitzonderingsgevallen wordt hiervan afgeweken.

Binnen de SDL is de Juridisch beleidsadviseur aangewezen als contactfunctionaris voor externen. De SDL publiceert reeds de meeste relevante informatie op de eigen website en specifieke informatie wordt conform de Wet elektronische publicaties via lokale regelgeving.overheid.nl gepubliceerd. Aangezien de uitvoering van de werkzaamheden gemandateerd zijn, worden verordeningen e.d. door de gemeenten zelf vastgesteld en gepubliceerd.

In de afgelopen jaren zijn geen Woo verzoeken ingediend.

Verbonden partijen

Met ´verbonden partijen´ worden gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen bedoeld waarin de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers een bestuurlijk én financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur en/of het hebben van een stemrecht. Met financieel belang wordt bedoeld: een gemeentelijke bijdrage in de netto exploitatielasten van het samenwerkingsverband. Het risico bestaat dat de gemeente de betaalde bijdragen kwijt is bij een faillissement en/of dat de verbonden partij financiële problemen op de gemeente kan verhalen. Bij deelname in een vennootschap is het financiële belang het in bezit hebben van aandelen en het ontvangen van dividend.

SSGA

De RID heeft een deelneming in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem (SSGA). Bij de oprichting van SSGA in 2003 werd door de oprichters bepaald dat alleen deelnemers uit de publieke sector op het netwerk worden toegelaten. Dit is nogmaals vastgesteld in 2015 door het DB en AB. Ook besloot SSGA dat het aan deelnemers uitsluitend toegestaan is om verbindingen ten behoeve van de eigen organisatie te gebruiken. Door deze voorwaarde is SSGA uitsluitend aan de vraagzijde actief, vormt het SSGA-netwerk een ‘gesloten’ netwerk en valt SSGA als aanbieder van infrastructuur niet onder toezicht van de ACM.
SSGA concentreert zich op het hebben van infrastructuur in eigendom in Arnhem en omgeving. Er wordt niet actief geacquireerd om het aantal deelnemers te vergroten binnen het huidige verzorgingsgebied. De stichting verzorgt naast de aansluiting op het netwerk ook het beheer en onderhoud.

SSGA heeft nu een regionaal netwerk met 27 deelnemers. In het Algemeen Bestuur van de stichting zijn alle deelnemers aan het netwerk vertegenwoordigd. De RID neemt voor 5,39% deel in SSGA, op basis van de toerekeningsfactoren zijn de jaarlasten voor de RID voor 2027 begroot op € 14K.

FINANCIELE BEGROTING

Overzicht van baten en lasten

Consolidatie Exploitatiekosten

Lasten	Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Bestuurskosten	51.800	-1.800	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Personele kosten	11.589.452	392.547	11.981.999	11.965.193	12.009.755	11.246.005	11.371.175
Huisvestingskosten	525.300	49.300	574.600	585.100	595.600	606.100	616.600
Automatiseringskosten	404.800	4.200	409.000	405.500	406.000	406.500	412.000
Onderhoud applicaties	2.169.997	80.003	2.250.000	2.291.000	2.366.000	2.441.000	2.566.000
Facilitaire zaken	132.400	70.600	203.000	202.000	201.000	138.000	137.000
Advies en Controle	60.000	-11.000	49.000	49.000	49.000	49.000	50.000
Ondersteunende dienst	248.900	-61.900	187.000	190.000	193.500	197.000	200.500
Overige kosten	22.900	-17.900	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Kapitaallasten	1.051.800	-541.200	510.600	505.000	554.000	323.000	227.000
Totaal lasten	**16.257.349**	**-37.150**	**16.220.199**	**16.247.793**	**16.429.855**	**15.461.605**	**15.635.275**

Baten	Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Bijdrage Gemeente Duiven	4.299.613	-2.266	4.297.347	4.258.905	4.301.437	4.040.505	4.090.373
Bijdrage Gemeente Westervoort	2.792.163	50.413	2.842.576	2.823.150	2.850.319	2.673.245	2.707.600
Bijdrage Gemeente Zevenaar	7.925.573	-5.297	7.920.276	8.000.738	8.063.030	7.552.855	7.637.302
Bijdrage WSP MG	215.000	15.000	230.000	235.000	240.000	245.000	250.000
Overige bijdragen	1.000.000	-95.000	905.000	905.000	950.000	950.000	950.000
Totaal Baten	**16.232.349**	**-37.150**	**16.195.199**	**16.222.793**	**16.404.785**	**15.461.605**	**15.635.275**
Resultaat voor Bestemming	**-25.000**	**0**	**-25.000**	**-25.000**	**-25.070**	**0**	**0**
Bestemmingsreserve Tozo	25.000	0	25.000	25.000	25.070	0	0
Resultaat na Bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Consolidatie op programmaniveau

Lasten	Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Programma 1: Bestuur	51.800	-1.800	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Programma 2: RID	8.040.504	-78.305	7.962.200	8.078.800	8.264.624	8.176.105	8.279.275
Programma 3: Inkoop	178.200	9.800	188.000	191.500	195.500	199.500	203.500
Programma 4: RSD	8.436.845	43.155	8.480.000	8.387.493	8.379.731	7.496.000	7.562.500
Eliminatie doorbelasting intern	-450.000	-10.000	-460.000	-460.000	-460.000	-460.000	-460.000
Totaal lasten	**16.257.349**	**-37.150**	**16.220.199**	**16.247.793**	**16.429.855**	**15.461.605**	**15.635.275**

Baten	Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Programma 1: Bestuur	51.800	-1.800	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Programma 2: RID	8.040.504	-78.305	7.962.200	8.078.800	8.264.624	8.176.105	8.279.275
Programma 3: Inkoop	178.200	9.800	188.000	191.500	195.500	199.500	203.500
Programma 4: RSD	8.411.845	43.155	8.455.000	8.362.493	8.354.661	7.496.000	7.562.500
Eliminatie doorbelasting intern	-450.000	-10.000	-460.000	-460.000	-460.000	-460.000	-460.000
Totaal Baten	**16.232.349**	**-37.150**	**16.195.199**	**16.222.793**	**16.404.785**	**15.461.605**	**15.635.275**
Resultaat voor Bestemming	**-25.000**	**0**	**-25.000**	**-25.000**	**-25.070**	**0**	**0**
Bestemmingsreserve Tozo	25.000	0	25.000	25.000	25.070	0	0
Resultaat na Bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma Bestuur

Lasten	Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Ondersteunende diensten	23.000	15.000	38.000	38.000	38.000	38.000	38.000
Bestuurskosten/OR	27.800	-17.800	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Overige kosten	1.000	1.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal lasten	**51.800**	**-1.800**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**

Baten	Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Bijdrage Gemeente Duiven	12.950	-450	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Bijdrage Gemeente Westervoort	12.950	-450	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Bijdrage Gemeente Zevenaar	25.900	-900	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal Baten	**51.800**	**-1.800**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**

Bestuurskosten
Er is een algemeen directeur SDL die tevens de rol vervult van directeur RSD. Daarnaast is er een adjunct directeur SDL die tevens fungeert als directeur RID. De algemeen directeur SDL is ook secretaris van het DB SDL en AB SDL alsmede WOR bestuurder voor overleg met de Ondernemingsraad (OR).

Normaal gesproken vergadert het DB 3 keer per jaar en het AB 2 keer per jaar.

Ondersteunende diensten
De secretaris voor de OR wordt geleverd via de dienstverleningsovereenkomst met 1Stroom. Hiervoor is een fixed price afgesproken gebaseerd op 8 uur ondersteuning per week.

Programma RID

Lasten	Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Personele kosten	4.020.007	444.992	4.465.000	4.542.200	4.596.024	4.655.505	4.716.675
Huisvestingskosten	249.000	7.600	256.600	262.100	267.600	273.100	278.600
Audits/Externe deskundigheid	98.900	-1.900	97.000	96.000	95.000	94.000	98.000
Dir.kosten RSD	190.300	-11.300	179.000	176.000	177.000	178.000	179.000
Datacomm.SSGA	111.400	7.600	119.000	119.000	119.000	119.000	119.000
Onderhoud applicaties	2.169.997	80.003	2.250.000	2.291.000	2.366.000	2.441.000	2.566.000
Overige kosten	22.900	-17.900	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Ondersteunende dienst	126.200	-46.200	80.000	82.500	85.000	87.500	90.000
Kapitaallasten	1.051.800	-541.200	510.600	505.000	554.000	323.000	227.000
Totaal lasten	**8.040.504**	**-78.305**	**7.962.200**	**8.078.800**	**8.264.624**	**8.176.105**	**8.279.275**

Baten	Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Bijdrage Gemeente Duiven	2.156.536	-30.185	2.126.351	2.157.479	2.210.314	2.182.989	2.211.673
Bijdrage Gemeente Westervoort	1.313.673	-18.401	1.295.272	1.315.230	1.347.439	1.330.781	1.348.268
Bijdrage Gemeente Zevenaar	3.905.296	-54.719	3.850.577	3.911.091	4.006.871	3.957.335	4.009.334
Bijdrage RSD	450.000	10.000	460.000	460.000	460.000	460.000	460.000
Bijdrage WSP MGR	215.000	15.000	230.000	235.000	240.000	245.000	250.000
Totaal Baten	**8.040.504**	**-78.305**	**7.962.200**	**8.078.800**	**8.264.624**	**8.176.105**	**8.279.275**

Personele kosten
De personele lasten stijgen door de jaren als gevolg van periodiek- en cao-stijgingen. Daarnaast is de bezetting toegenomen als gevolg van de doorontwikkeling RID.
Met betrekking tot de doorontwikkeling RID zit het bedrag gebaseerd op de minimale variant in de cijfers verwerkt.

Huisvesting
De gemeente Westervoort is de verhuurder van de huisvesting van de RID. Binnen deze post vallen ook de kosten voor verzekeringen, servicekosten, huur van de centrale computerruimte, overige huisvestingskosten.

Audits/externe deskundigheid
De RID maakt jaarlijks gebruik van audits/externe deskundigheid, m.n. op het gebied van de doorontwikkeling en digitale beveiliging.

Kosten software RSD
Deze kosten zijn gerelateerd aan de RSD en bestaan uit licentiekosten.

Datacommunicatie/SSGA
Onder meer gezamenlijke internetaansluiting, Gemnet-aansluiting, (vaste) telefonie gesprekskosten, gezamenlijke databundel en abonnementen.

Onderhoud applicaties
Betreft onderhoud op software vanuit :

- de vastgestelde Informatie Beleidsprojecten (IBP), met een onderhoudscomponent
- tussentijdse gezamenlijke projecten
- software en contract convergenties
- onderhoud op software ten behoeve van centraal gegevensbeheer en geo informatie.
- VerSaaSen van het landschap

Het betreft in de regel onderhoudskosten die voortvloeien uit projecten en opdrachtverstrekking door de gemeenten.
De stijging komt voor een deel door extra onderhoudsovereenkomsten in het kader van de beveiliging.
Als gevolg van een complexer wordend applicatielandschap en de geplande verSaaSing, zal dit leiden tot een stijging van de onderhoudslasten.

Ondersteunende diensten
De ondersteunende diensten worden door 1Stroom verricht. Het betreft de salarisadministratie, de werkzaamheden omtrent het personeel (P&O), informatievoorziening en de facilitaire ondersteuning inclusief juridisch zaken.

Kapitaalslasten
De kapitaalslasten zijn in kaart gebracht en volgens de roadmap zal dat, mede door verSaaSing, leiden tot een forse daling de komende jaren.

Baten
Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD)
De baten van de RSD aan het resultaat van de RID worden op SDL-niveau geëlimineerd.

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR)/Werkgeversservicepunt (WSP)
Er is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten tussen RID en MGR-WSP voor ICT ondersteuning.

De ICT ondersteuning wordt door de RID geleverd op basis van standaard kantoorconfiguraties, maar betreft meerdere domeinen. Bovendien maken MGR en WSP gebruik van veel standaardapplicaties en beveiligingsaspecten die de RID en gemeenten bekostigen. Op basis van de accounts wordt hiervoor een bijdrage gevraagd.

Deze externe baten verlagen de bijdrage per gemeente. Dit betekent dus een netto lagere bijdrage per gemeente voor de RID dienstverlening en diensten.

Programma Inkoop

Lasten	Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Personele kosten	178.200	9.800	188.000	191.500	195.500	199.500	203.500
Totaal lasten	**178.200**	**9.800**	**188.000**	**191.500**	**195.500**	**199.500**	**203.500**

Baten	Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Bijdrage Gemeente Duiven	85.467	-6.467	79.000	80.750	82.750	84.750	86.750
Bijdrage Gemeente Westervoort	42.733	36.267	79.000	80.750	82.750	84.750	86.750
Bijdrage dienstverlening Zevenaar	50.000	-20.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal Baten	**178.200**	**9.800**	**188.000**	**191.500**	**195.500**	**199.500**	**203.500**

Daar inkoop vrijwel volledig uit personele lasten bestaat, is een reële inschatting gemaakt van de stijgende loonlast als gevolg van periodiek-stijgingen. Hierbij is de bijdrage dienstverlening Zevenaar gelijk gehouden.

Programma RSD

Lasten	Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Personele kosten	7.391.245	-62.245	7.329.000	7.231.493	7.218.231	6.391.000	6.451.000
Huisvestingskosten	276.300	41.700	318.000	323.000	328.000	333.000	338.000
Automatiseringskosten	454.200	19.800	474.000	474.500	475.000	475.500	476.000
Facilitaire zaken	132.400	70.600	203.000	202.000	201.000	138.000	137.000
Advies en Controle	60.000	-11.000	49.000	49.000	49.000	49.000	50.000
Ondersteunende dienst	122.700	-15.700	107.000	107.500	108.500	109.500	110.500
Totaal lasten	**8.436.845**	**43.155**	**8.480.000**	**8.387.493**	**8.379.731**	**7.496.000**	**7.562.500**

Baten		Begroting 2026 prim.	Begrotings wijzigingen	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
Duiven:	bijdrage structureel	1.454.861	20.835	1.475.696	1.472.697	1.455.393	1.545.266	1.559.450
	bijdrage dienstverlening	195.000	14.000	209.000	205.000	210.000	215.000	220.000
	bijdrage incidenteel (BO)	394.800	-	394.800	330.479	330.479	-	-
Westervoort:	bijdrage structureel	1.007.887	14.497	1.022.384	1.024.719	1.012.678	1.075.213	1.085.082
	bijdrage dienstverlening	141.500	18.500	160.000	160.000	165.000	170.000	175.000
	bijdrage incidenteel (BO)	273.420	-	273.420	229.951	229.951	-	-
Zevenaar:	bijdrage structureel	2.697.597	40.322	2.737.919	2.850.077	2.816.590	2.990.520	3.017.968
	bijdrage dienstverlening	515.000	30.000	545.000	545.000	545.000	550.000	555.000
	bijdrage incidenteel (BO)	731.780	-	731.780	639.569	639.569	-	-
Overige bijdragen		1.000.000	-95.000	905.000	905.000	950.000	950.000	950.000
Totaal Baten		**8.411.845**	**43.155**	**8.455.000**	**8.362.493**	**8.354.661**	**7.496.000**	**7.562.500**
Resultaat voor Bestemming		**-25.000**	**0**	**-25.000**	**-25.000**	**-25.070**	**0**	**0**
Bestemmingsreserve Tozo		25.000	0	25.000	25.000	25.070	0	0
Resultaat na Bestemming		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Personele kosten
De personele kosten voor 2026 zijn afgeraamd ten opzichte van de primitieve begroting door reeds ingezette bezuinigingen. In de jaren 2027, 2028 en 2029 volgt een jaarlijks aframing van de personele lasten. De stijgende loonlast uit hoofde van periodiek stijgingen zit in deze bezuiniging verwerkt.

De vaste formatie (2027) bestaat uit de volgende functies:

Management Team (MT)	3,9	fte	
Beleid en ondersteuning	16,6	fte	
Team Rechtmatigheid	21,7	fte	
Team Doelmatigheid	24,9	fte	
Bedrijfsvoering SDL	3,3	fte	
	70,4	fte	(2025: 75,16 fte)

Zowel de vaste formatie als de structurele externe inhuur neemt verder af. Doelstelling is alleen bij piek en ziek in te huren. Een deel van de functies (directeur, bedrijfsvoering) wordt ook ingezet voor SDL, RID, bestuurs- en inkooptaken en worden derhalve deels intern doorbelast.

Huisvestingskosten
RSD is gehuisvest in de Turmac Cultuurfabriek in Zevenaar, de huurlasten worden jaarlijks verhoogd. Ook betaalt de RSD mee aan het onderhoud, in de vorm van servicekosten. Deze zijn de afgelopen jaren fors gestegen.

Automatiseringskosten
De bijdrage die de RSD betaalt voor de dienstverlening van de RID is de grootste kostenpost. Daarnaast betreffen het de kosten voor de Microsoft gebruikerslicenties.

Facilitaire zaken
Hieronder vallen onder andere de kosten van vakliteratuur, abonnementen, multi kopieer, verzekeringen, drukwerk, portokosten en koeriersdienst. Vanaf 2026 stijgen de kosten fors als gevolg van kapitaallasten. In 2025 is geïnvesteerd in mobiele apparatuur (laptops, telefoons) welke in drie opvolgende jaren afschrijven. Net als met de vorige mobiele apparatuur probeert de SDL zo lang mogelijk met appratuur te doen alvorens te herinvesteren.

Advies en Controle
Hierin zitten de advieskosten, kosten voor de cliëntenraad, accountantskosten, juridische- en advieskosten alsmede de rentelasten (en rente opbrengsten).

Ondersteunende dienst
GR 1Stroom voert voor de SDL ondersteunende diensten uit op het gebied van:
Salarisadministratie, HRM, Telefonie, Facilitair e.d. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst opgesteld dat voor een deel bestaat uit fixed price afspraken en anders op basis van gemaakte uren maal tarief.

Bijlage 1: Werk, inkomen en dienstverlening

1.1 Participatiebudget

Om de participatie van de inwoners in de samenleving te bevorderen, ontvangen gemeenten Participatiebudget. De RSD is in 2019 gestart met het LEON (Leer- En Ontwikkel Netwerk). Bij de inrichting van LEON is gebruik gemaakt van het werklandschap van de VNG. Het werklandschap bestaat uit verschillende dienstverleningstegels, die gemeenten bieden om inwoners te ondersteunen in re-integratie en plaatsing op werk. Op al deze onderdelen is instrumentarium aanbesteed, zodat we passend aanbod klaar hebben liggen, die klantmanagers direct kunnen inzetten in de begeleiding.

De laatste jaren kent de RSD een tekort op het participatiebudget. Dit is deels te wijten aan de kostenstijging van mensen aan het werk houden, tegenover mensen naar werk brengen. Deels is het ook te wijten dat uit het participatiebudget ook zaken worden betaald die niet bij het participatiebudget thuishoren, zoals reiskosten statushouders of Wiw-gelden.

Voor 2026 blijft het primaire budget gehandhaafd. Voor 2027 en verder wordt gemuteerd met de nationale consumentenprijsindex (cpi) uit de septembercirculaire 2025.

Participatie-budget	Definitief 2025	Begroot 2026	Begroting 2026 nw	Begroot 2027	Meerjarenbegroting		
					2028	2029	2030
Duiven	967.909	834.432	834.432	854.000	873.000	893.000	913.000
Westervoort	719.897	585.677	585.677	600.000	614.000	628.000	642.000
Zevenaar	1.807.936	1.549.210	1.549.210	1.585.000	1.620.000	1.656.000	1.693.000
Totaal RSD	**3.495.742**	**2.969.319**	**2.969.319**	**3.039.000**	**3.107.000**	**3.177.000**	**3.248.000**

1.2 Inkomensdeel

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 en voor de inzet van loonkostensubsidie. Het budget is ongeoormerkt: een gemeente mag een overschot vrij besteden, maar moet een tekort in beginsel ook zelf opvangen. De financieringssystematiek van loonkosten-subsidie is t+1, waardoor investeren in loonkostensubsidie (op termijn) financieel gunstig is. Middels de Focus op Werk zet de RSD daar de komende jaren ook fors op in.

De RSD zet daarom stevig in- op uitstroom/(part-time) plaatsingen indien noodzakelijk met behulp van loonkostensubsidie en/of jobcoaching om een verlaging c.q. stabilisatie van het aantal uitkeringsgerechtigden te realiseren. Maar zelfs bij stabilisatie blijven de gevolgen voor het saldo van het I-deel onduidelijk.

Bestands-ontwikkeling	Definitief 2025	Begroot 2026	Begroting 2026 nw	Begroot 2027	Meerjarenbegroting		
					2028	2029	2030
% tov T-1	-0,6%	1,4%	0,8%	0,8%	1,0%	1,3%	1,8%
Klantdossiers	1365	1465	1376	1387	1401	1419	1445

De bestandsontwikkeling is gebaseerd op de meest recente septembercirculaire.

Relaties tussen de geldstromen
De verschillende geldstromen staan niet los van elkaar. Ze hebben invloed op elkaar:

- Het Participatiebudget beïnvloedt de andere uitgavenposten. Met het Participatiebudget financiert de gemeente haar re-integratie-inspanningen. Als dit leidt tot hogere uitstroom wordt hierdoor de druk op het Inkomensdeel verminderd.
- Het Participatiebudget beïnvloedt ook de uitvoeringskosten. Een deel van de uitvoering (gericht op re-integratie) mag ten laste van het Participatiebudget worden gebracht. Deze kosten komen daarmee niet meer ten laste van de budgetten voor de uitvoeringskosten.
- Tussen de uitvoeringskosten en het inkomensdeel bestaat een vergelijkbare relatie als tussen het Participatiebudget en het inkomensdeel. De uitvoeringskosten en de uitgaven ten laste van het inkomensdeel zijn over het algemeen positief met elkaar gecorreleerd. Meer geld voor de uitvoering kan leiden tot een kwalitatief betere uitvoering en daardoor minder mensen die afhankelijk zijn van een uitkering.

1.3 Dienstverlening

De RSD voert op verzoek van gemeenten ook extra werkzaamheden uit die buiten de kerntaken vallen. Hiervoor werkt de RSD met dienstverleningsovereenkomsten.

De te leveren diensten worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO).

Uitgangspunt is dat de te leveren diensten kostendekkend moeten zijn. Voor de meeste onderdelen worden prijsafspraken gebaseerd op tijdsbesteding maal tarief.

De in 2026 gevraagde voorschotten:

Taakveld	Omschrijving	Duiven	Westervoort	Zevenaar	*RSD*
6.3	Bijzondere bijstand/Minimabeleid	15.000	13.000	20.000	*48.000*
6.1	Wet Kinderopvang	40.000	30.000	70.000	*140.000*
6.1	Wet Inburgering	20.000	16.000	32.000	*68.000*
6.3	Begeleiding Zelfstandigen	1.500	1.500	2.000	*5.000*
6.3	SHV Zelfstandigen	2.000	2.000	6.000	*10.000*
0.4	Applicatiebeheer	5.000	4.000	9.000	*18.000*
0.4	Handhaving	20.000	12.000	35.000	*67.000*
6.3	Studietoeslag	10.000	7.500	15.000	*32.500*
6.2	Sociaal team	40.000	40.000	80.000	*160.000*
6.3	ROOO	50.000	30.000	70.000	*150.000*
0.4	Algemeen	5.500	4.000	6.000	*15.500*
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)			20.000	*20.000*
6.71a	Huishoudelijke hulp (Wmo)			20.000	*20.000*
6.71b	Begeleiding (Wmo)			20.000	*20.000*
6.72a	Jeugdhulp begeleiding			60.000	*60.000*
6.72b	Jeugdhulp behandeling			50.000	*50.000*
6.74b	Jeugdhulp crisis			30.000	*30.000*
		209.000	**160.000**	**545.000**	***914.000***

Bijlage 2: Geprognosticeerde meerjarenbalans

Balans

Activa	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030	Passiva	#######	#######	31-12-2029	#######
Vaste activa					**Eigen vermogen**				
					Bestemmingsreserve Tozo	50.070	25.070	0	0
					Totaal Eigen vermogen	**50.070**	**25.070**	**0**	**0**
Materiele vaste activa					Overige lening met rentetypische				
Investeringen met economische nut	1.200.000	1.100.000	700.000	300.000	looptijd > 1 jr	1.107.464	700.000	350.000	0
Totaal vaste activa	**1.200.000**	**1.100.000**	**700.000**	**300.000**	**Totaal vaste passiva**	**1.107.464**	**700.000**	**350.000**	**0**
Vlottende activa					**Vlottende passiva**				
Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jr					Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr				
Uitzettingen SKB	500.000	500.000	500.000	500.000	Kasgeldlening				
Overige vorderingen	500.000	500.000	500.000	500.000	Overige schulden	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Liquide middelen	900.000	900.000	900.000	900.000	**Overlopende passiva**				
Overlopende activa					Verplichtingen begrotingsjaar,				
Overige nog te ontv. Bedragen	900.000	900.000	900.000	900.000	betaald volgend begrotingsjaar	842.466	1.174.930	1.150.000	1.100.000
Totaal vlottende activa	**2.800.000**	**2.800.000**	**2.800.000**	**2.800.000**	**Totaal vlottende passiva**	**2.842.466**	**3.174.930**	**3.150.000**	**3.100.000**
Totaal	**4.000.000**	**3.900.000**	**3.500.000**	**3.100.000**	**Totaal**	**4.000.000**	**3.900.000**	**3.500.000**	**3.100.000**

Verloopoverzicht

Bestemmingsreserve Tozo

Datum	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
31-12-2020	202.630		202.630
31-12-2021	54.440		257.070
31-12-2022		75.000	182.070
31-12-2023		50.000	132.070
31-12-2024		32.000	100.070
31-12-2025		25.000	75.070
31-12-2026		25.000	50.070
31-12-2027		25.000	25.070
31-12-2028		25.070	0

De onttrekkingen zijn een inschatting van de werkelijke urenbesteding aan Tozo.

EMU-saldo

Voor een gemeenschappelijke regeling zijn geen referentiewaarden vastgesteld, daarom heeft een berekening van het EMU-Saldo geen toegevoegde waarde.

Bijlage 3: Taakvelden SDL

Taakvelden	Werkelijk 2025	Begroting 2026 nw	Begroting 2027	Meerjarenbegroting 2028	2029	2030
0.1 Bestuur	79.285	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
0.2 Burgerzaken	130.213	133.270	133.201	133.803	130.966	129.788
0.4 Overhead	6.582.572	7.109.757	7.226.844	7.418.037	7.389.208	7.528.289
0.5 Treasury	5.269	5.683	5.621	6.166	3.595	2.527
0.61 OZB Woningen	177.916	188.259	187.916	190.916	176.774	170.897
2.1 Verkeer en vervoer	63.722	67.363	66.909	70.879	52.166	44.389
3.3 Bedrijfsloket	14.223	16.551	16.517	16.810	15.430	14.856
6.1 Samenkracht en burgerparticipa	197.863	208.000	208.000	208.000	208.000	208.000
6.23 Toegang eerstelijnsvz integraal	158.758	160.000	160.000	160.000	160.000	160.000
6.3 Inkomensregelingen	3.357.402	3.271.900	3.236.497	3.229.392	2.869.900	2.890.500
6.5 Arbeidsparticipatie	4.670.751	4.539.600	4.486.496	4.475.838	3.936.600	3.967.500
6.60 Hulpmiddelen en diensten WM	19.874	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	19.874	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
6.712 Begeleiding (Wmo)	19.874	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	139.115	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
7.4 Milieubeheer	42.339	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000
8.1 Ruimtelijke ordening	139.909	144.816	144.791	145.013	143.965	143.530
8.3 Wonen en Bouwen	46.164	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal	**15.865.121**	**16.220.199**	**16.247.793**	**16.429.855**	**15.461.605**	**15.635.275**